

فراطبیعی‌ها این بار در همسایگی شما

«جسی» شاهد وقایع آزار دهنده‌ای است که برای آنها توضیحی پیدا نمی‌کند. پس از مدت‌ها تحقیق درمی‌یابد که تحت کنترل موجودی شیطانی درآمده است و پس از مدتی تسلط خود را کاملاً از دست می‌دهد.

روح‌های شیطانی در آخرین قسمت از سری فیلم‌های سینمایی «فعالیت فراطبیعی» کاملاً سنتی عمل می‌کنند و حادثه این بار در «کسنارد» کالیفرنیا در کلاسی در حوالی محله‌ای اسپانیایی‌نشین رخ می‌دهد. جسی (با بازی اندرو جیکوبز) و هکتور (با بازی جورج دیاز) در یک مجموعه آپارتمانی پر جمعیت زندگی می‌کنند. در هر خانه، عده‌ای با سن و فرهنگ‌های متفاوت جا گرفته‌اند. هر دوی آنها به تازگی از دبیرستان فارغ‌التحصیل شده و به نظر می‌رسد نه شغلی دارند، نه برنامه‌ای و نه هدفی. تنها فعالیت مفروضی که با اشتیاق دنبال می‌کنند، فیلمبرداری با دوربینی است که به تازگی خریده‌اند. سوژه‌ی این فیلمبرداری‌ها در ابتدا خودشان هستند. دوربین را به دست گرفته و از شیرین‌کاری‌های خنده‌دار و احماقانه‌شان فیلمبرداری می‌کنند. بعد، مادر بزرگ بد اخلاق «جسی» را

می‌کنند، عکس‌هایی را از «اسکار»، «جسی» و خانواده‌هایشان می‌یابند.

حالا از «جسی» رفتارهای عجیب و غریبی سر می‌زند، عبوس و کج خلق می‌شود و رفتارهایش غیرقابل پیش‌بینی است. با کوچک‌ترین صدایی کنجکاو می‌شود و به دنبال منبع صدا می‌گردد. (مانند صدای سگی که شب‌ها ناله می‌کند و او را دوباره به زیرزمین خانه روانه می‌کند)

«جسی» دیگر یک انسان نیست. رفتارهایش از کنترل او خارج شده و خبیث و پلید شده است. وقتی «هکتور» و یکی دیگر از دوستانش درباره‌ی اتفاقی که گریبان «جسی» را گرفته، تحقیق می‌کنند، با مردی آشنا می‌شوند که بخشی از عمر خود را صرف تحقیق درباره‌ی موجودات اهریمنی کرده است. او از انجمنی از موجودات اهریمنی سخن می‌گوید که

رئیس آن قصد دارد از انسان‌های طلسم‌شده، ارتشی تشکیل دهد. آنها سپس به یکی از این جلسات می‌روند اما مورد حمله‌ی «جسی» که حالا به موجودی اهریمنی تبدیل شده، قرار می‌گیرند. میان این دوستان و جسی و دوستان جدیدش درگیری رخ می‌دهد. در طی این درگیری‌ها، عده‌ای جان خود را از دست می‌دهند که آخرین آنها «هکتور» است. در پایان، بدون اینکه «هکتور» در کادر باشد، در حالی که دوربین هنوز در حال فیلمبرداری است، پیرزنی ظاهر می‌شود، دوربین را برداشته و آن را خاموش می‌کند.

سوژه می‌کنند. پس از مدتی همسایه‌ی طبقه‌ی پایین این دو جوان، «آنا»، کنجکاویشان را برمی‌انگیزد. برای اینکه منبع صداها و ناله‌های مرموزی که از طبقه‌ی پایین به گوش می‌رسد را پیدا کنند، دوربین خود را به سیمی وصل کرده و به طبقه‌ی پایین می‌فرستند. فیلمی که ثبت می‌کنند، حاوی صحنه‌های غیرعادی و عجیب و غریبی است. این فیلمبرداری‌ها تنها جنبه‌ی سرگرمی دارد تا جایی که جنازه‌ی «آنا» را در خانه‌اش پیدا می‌کنند. حالا پلیس از موضوع باخبر شده و به «اسکار»، یکی از همکلاسی‌های پیشین «جسی» مشکوک است. ماجرا زمانی جالب‌تر می‌شود که «آرتور» برادر اسکار مدعی می‌شود که برادرش بی‌گناه است. حال این سوال ایجاد می‌شود: عامل قتل آنا کیست؟

یک روز «جسی»، یکی از دوستانش به نام «پنلوپه» را به منزل «آنا» دعوت می‌کند. «پنلوپه» ناگهان از وجود درجه‌ای در کف یکی از اتاق‌های خانه‌ی آنا باخبر می‌شود که به زیرزمین می‌رسد. تا به خود بیاید، موجودی نامرئی سعی می‌کند او را برآید اما «پنلوپه» موفق می‌شود از او بگریزد. سپس «اسکار» که در محوطه‌ی زیر همان درجه پنهان شده بود، از آنجا بیرون آمده و اعتراف می‌کند که «آنا» را کشته است. او سپس از ساختمانی بلند، خود را به پایین انداخته و به زندگی خود پایان می‌دهد. وقتی «جسی» و «هکتور» زیرزمین را جست‌وجو

در سال ۲۰۰۷، «اورن پلی» نویسنده و کارگردان آمریکایی، فیلمی را به خانه‌های ما آورد که با دیدن آن بدون شک در جای خود میخکوب شده و جرات حرکت کردن نداشتیم. «فعالیت فراطبیعی»: داستان زوج جوانی با نام‌های «کتی» و «میکه» را روایت می‌کند که حضور

مریم مرادخانی

موجودی فراطبیعی و شیطانی را در خانه‌ی خود احساس می‌کنند. شب‌ها که این دو به خواب می‌روند، فعالیت موجود نامرئی آغاز می‌شود و زوج جوان را بر آن می‌دارد تا به وسیله‌ی یک دوربین، وقایع شبانه را ثبت کنند. «فعالیت فراطبیعی» در سال ۲۰۰۹ در آمریکا حدود ۱۰۸ میلیون دلار فروش کرد و بدین ترتیب نام سودآورترین فیلم تاریخ را از آن خود کرد. استقبال بی‌سابقه‌ی مخاطبان از این فیلم، «تاد ویلیامز» را بر آن داشت تا برای ساخت «فعالیت فراطبیعی ۲» اقدام کند. دیری نپایید که «فعالیت فراطبیعی ۳ و ۴» نیز به بازار آمدند تا بازار فیلم‌های ترسناک همچنان گرم بماند. پس از گذشت حدود هفت سال از تولید نخستین فیلم از مجموعه فیلم‌های «فعالیت فراطبیعی»، حالا در نخستین روزهای سال نوب میلادی نسخه‌ی پنجم فیلم در حال اکران است و قرار گرفتن آن در رتبه‌ی دوم فیلم‌های پر فروش امسال خالی از حرف و حدیث نبوده است. عده‌ای، قرار گرفتن این فیلم در رتبه‌ی دوم را موفقیتی دیگر قلمداد کرده در حالی که برخی دیگر آن را در مقایسه با رتبه‌ی دوم فیلم‌های پیشین شکستی بی‌سابقه می‌دانند. «فعالیت فراطبیعی ۵»، شاید که یابانی باشد بر تمامی فعالیت‌های ماوراءالطبیعی یا آغازی برای ساخت مجموعه‌ای دیگر.

گمانه‌زنی‌ها در این رابطه بسیار است.

مروری کوتاه بر سری فیلم‌های فعالیت فراطبیعی

نویسنده و کارگردان

فراطبیعی

فعالیت فراطبیعی ۵، محبوب یا ناموفق؟

هفته‌ی اول ژانویه ۲۰۱۴، انگار هفته‌ی شانس فیلم‌های ترسناک بود. شاید به خاطر پایان یافتن تعطیلات و شاید هم به این خاطر که میان فیلم‌های اکران شده رقابت چندانی نبود. دو سال پیش در چنین روزهایی «شیطان درون» رقم باورنکردنی ۳۳ میلیون دلار را از آن خود کرد و در سال گذشته نیز، فیلم سه‌پنجه‌ی «اره برقی تگزاس» در رقابت با همتاهای خود حدود ۳۲ میلیون دلار فروش کرد. در حالی که انتظار می‌رفت سبب سرری پنجم از فیلم‌های «فعالیت فراطبیعی» صدرنشین جدول پر فروش‌ترین‌ها باشد، این فیلم با رقم نامیدکننده ۱۸ میلیون دلار در مقام دوم جای گرفت تا نیمی‌ش «پنجه‌ی» کمیانی والت دبیرنی در صدر جدول قرار بگیرد. اما علت این سقوط چیست؟ به باور برخی منتقدان، سقوط این فیلم کاملاً قابل پیش‌بینی بود؛ چرا که در فیلم‌هایی که به صورت مجموعه‌ای از چند قسمت ساخته می‌شوند (مانند انیمیشن شرک)، معمولاً قسمت‌های آخر، مخاطب کمتری را به خود جلب می‌کنند. همانگونه که سری چهارم فیلم نیز در مقام مقایسه با اولین قسمت آن در آمد کمتری را کسب کرده بود. اما علت اصلی شکست نسبی «فعالیت فراطبیعی ۵»، شاید این باشد که این قسمت به هیچ عنوان در ادامه‌ی داستان‌های قبلی ساخته نشده است. ساخت یک فیلم سینمایی در ادامه‌ی چند فیلم دیگر، کار چندان ساده‌ای نیست به خصوص اگر از نظر داستانی ارتباطی با قسمت‌های قبلی نداشته باشد (در اصطلاح به چنین فیلمی **Spinoff** می‌گویند). در عین اینکه میان قسمت‌ها، یک رابطه‌ی مستقیم وجود ندارد، همیشه نشانه‌ها و صحنه‌هایی را می‌توان یافت که از نظر بیننده کاملاً آشنا به نظر می‌رسند. هدف یک مجموعه‌ی سینمایی، جمع‌آوری عناصر شناخته‌شده و محبوب برای جلب مخاطب نیست اما یک کارگردان موفق، مرز میان یک مجموعه‌ی یک‌سینمایی تک‌قسمتی را به خوبی درک می‌کند. به هر حال، یک سینمایی چندقسمتی اگر خوب از آب در بیاید، برای همیشه در خاطر‌ها خواهد ماند و شاید به همین علت است که محبوب‌ترین سینمایی‌های عصر مدرن، همه، چندقسمتی هستند، مانند «اسپایدر من» یا «تمن». این پنجمین قسمت از سری فیلم‌های «فعالیت فراطبیعی»، موفقیت چندانی کسب نکرد. اما شاید بهتر است بگوییم انتظار بسیاری را برآورده نکرد. اما خبر خوب آن است که برای تهیه‌کنندگان مجموعه‌ها جای مانور بسیاری وجود دارد و همین حالا می‌توان منتظر فعالیت‌های فراطبیعی دیگر بود. در این فیلم، نکته‌های ریز اما جالب توجهی به چشم می‌خورند که چندان به مذاق مخاطبان خوش نیامده است. مثلاً اینکه «هکتور» هیچ‌وقت دوربین را از هانمی‌کند حتی در زمان‌هایی که صدای فریاد کسی را می‌شنود. وقتی صحبت از فیلم‌های ترسناک می‌شود، مخاطبان همواره منتظر خلاقیت و نوآوری هستند، اما به کار بردن هر عامل جدیدی به معنای خلاقیت نیست.

فراطبیعی ۵ کمی متفاوت

«فعالیت فراطبیعی ۵»، با همان «طعمه‌ها» نیز همانند چهار فیلم قبلی دارای ژانری ترسناک است. شاید برخی از صحنه‌ها تکراری هستند و فیلم‌های قبلی را تداعی می‌کنند (مانند برخی لوکیشن‌ها که در فیلم‌های قبلی نیز دیده شده‌اند) اما آنچه خوشحال‌کننده است، عناصری است که در فیلم‌های قبلی دیده نمی‌شوند. صرف نظر از آنکه فیلم، صحنه‌های اکشن بیشتری را شامل می‌شود، این نخستین قسمت از سری فیلم‌های فعالیت فراطبیعی است که آمریکایی‌های اسپانیایی‌زبان را به خود جذب کرده است. مخاطبانی که شمار آنها هر روز افزایش می‌یابد. با وجود اینکه فیلم دارای محتوایی کاملاً نژادی است، لازم نیست حتماً یک اسپانیایی باشیید تا با دیدن این فیلم از ترس در جای خود میخکوب شوید.

داستان این بار در آکسنارد کالیفرنیا رخ می‌دهد و از جشن فارغ‌التحصیلی چندین جوانی که به تازگی دبیرستان خود

که به روند کلی فیلم ارتباطی ندارد اما به قوت گرفتن نقاط مخوف و چندان‌آور فیلم کمک می‌کنند.

در نهایت به بخشی از داستان سوق داده می‌شویم که کاملاً غیرقابل پیش‌بینی بوده است. آخرین قسمت از مجموعه داستان‌های «فعالیت فراطبیعی»، گویا این مجموعه را احیا کرده و با قرار گرفتن در رتبه‌ی دوم پر فروش‌ترین‌ها، انگار جای خود را نیز میان طرفداران همیشگی‌اش باز کرده است.

را به پایان رسانده‌اند. در ابتدا داستان روندی کند را دنبال می‌کند اما سرانجام به جایی می‌رسد که صداها بی‌عجیب و شبیه ناله به گوش می‌رسند. کنجکاو، یکی از عناصر اصلی داستان است، چرا که اگر نبود، داستان به این شکل ادامه پیدا نمی‌کرد. استفاده از دوربینی که دو جوان به تازگی تهیه کرده‌اند، ترفند جالبی است که کارگردان برای ثبت لحظه‌هایی به کار می‌برد که در حالت عادی قادر به دیدن آنها نیستیم. پیرزنی را که در طبقه‌ی پایین زندگی می‌کند، جادوگر می‌خوانند. مدتی بعد، از وجود درجه‌ای به زیرزمین با خبر می‌شویم. شمع، دیوارهایی با سمبل‌های ترسناک و شیطانی و وسایلی که به خون آغشته شده‌اند از جمله آیت‌هایی هستند که فضای فیلم را وهم‌آمیز می‌کنند. هر از گاهی نشانه‌ای از قسمت‌های قبلی فیلم آشکار می‌شود، مانند جعبه‌ای در زیرزمین که پر از وسایل جورواجور است. نشانه‌های وجود موجودات اهریمنی آرام آرام پررنگ‌تر می‌شود، تا جایی که یک روز «جسی» در حالی از خواب بیدار می‌شود که روی دستش جای دندان برجای مانده و پس از آن، رفتارهای غیرطبیعی از او سر می‌زند.

په‌رغم درآمد هنگفتی که سری فیلم‌های «فعالیت فراطبیعی» کسب کرده‌اند (رقمی بالغ بر ۷۰۰ میلیون دلار برای چهار فیلم اول)، جلوه‌های ویژه فیلم، از جمله طراحی